

EU:n energia- ja ilmastopaketin vaikutukset

Stefan Sundman

Energia- ja ympäristöjohtaja
Metsäteollisuus ry

Komission energiapaketti ja metsäteollisuus

Euroopan unioni on viime vuosina lisännyt toimiaan yhteisen ilmasto- ja energiapolitiikan kehittämiseksi kiihtyvällä tahdilla. Näillä toimilla on kauaskantoiset vaikutukset Suomen elinkeinoelämään. Seurauksia voidaan lieventää valitsemalla oikeantyyppiset toimet toteuttamaan poliittisia päätöksiä. Komission 23.1.2008 julkaisema laaja ilmasto- ja energiapaketti tähtää kevään 2007 poliittisten päätösten toteuttamiseen.

Keväällä 2007 päätettiin muun muassa, että vuoteen 2020 mennessä EU:ssa on vähennettävä kasvihuonekaasuja vähintään 20 prosenttia ja lisättävä uusiutuvien energialähteiden osuus 20 prosenttiin. Näitä metsäteollisuudelle keskeisiä kysymyksiä käsitellään energiapaketin sisältämissä direktiiviehdotuksissa.

Uusiutuvan energian tavoitteet ovat valitettavasti jättämässä varjoonsa päästövähennystavoitteet. uusiutuva energia on kuitenkin vain yksi keino vähentää päästöjä. Päästöjen vähentäminen ja ilmastotavoite tulisi nostaa takaisin ykköstavoitteeksi.

Komission ilmasto- ja energiapaketti sisältää monia myönteisiä elementtejä. Uusiutuvan energian edistäminen on metsäteollisuuden mielestä kannatettavaa, kunhan se tehdään järkevästi ja kustannustehokkaasti ilman sitovia ja liian kovia velvoitteita. Positiivista on myös, että ilmasto- ja energiapaketissa tunnustetaan energiaintensiivisen teollisuuden merkitys EU:n kilpailukyvyille ja että EU:n päästövähennysvelvoitteet laajennetaan myös päästökaupan ulkopuolisiin toimintoihin yhteiskunnassa.

Globaali ilmastohaaste vaatii globaalin ratkaisun, joten vasta kansainvälisen ilmastosopimusjärjestelmän puitteissa sovitut päästövähennystavoitteet mahdollistavat tasapuolisen kohtelun elinkeinoelämälle eri puolilla maailmaa.

Kansainvälisessä kilpailussa toimivan metsäteollisuuden toimintaedellytykset on turvattava päästökauppadirektiivin uusimisen yhteydessä

Komission esityksessä päästökauppajärjestelmän uusimiseksi päästöoikeuksien maksullinen jako toimijoille on yhä keskeisemmin esillä. Ehdotuksessa esitetään, että energiavaltaisen ja kansainvälisessä kilpailussa toimivan teollisuuden osalta voidaan soveltaa päästöoikeuksien ilmaisjakoa jatkossakin. Päätöksiä ilmaisjaosta tehtäisiin direktiiviehdotuksen mukaan vasta vuonna 2011.

Metsäteollisuus on Suomessa energiaintensiivinen vientiala, joka ei kovasta kansainvälisestä kilpailusta johtuen pysty siirtämään päästökaupan aiheuttamia lisäkustannuksia lopputuotteiden hintaan. Markkinat ovat globaalit ja tuotteiden hinta määräytyy maailmanmarkkinoilla. Esimerkiksi valuuttakurssimuutoksia ei ole pystytty viemään hintoihin, mikä näkyy suoraan yritysten kannattavuuden heikentymisenä. Pienetkin kustannuserot näkyvät nopeasti kauppavirroissa niin viennissä Euroopan ulkopuolelle kuin tuonnissa Eurooppaan. Kaikki keskeiset tuotantoalueet USA, Kanada, Eurooppa ja Japani tuottavat samanlaisia paperi- ja kartonkilaatuja, jolloin kyky tuottaa maailmanmarkkinahinnalla ratkaisee eurooppalaisen teollisuuden kilpailukyvn.

Kansainvälisessä kilpailussa toimivalle metsäteollisuudelle on tärkeää, että päästöoikeuksien jaossa jatkossakin turvataan toimialan kilpailukyky ja oikeudenmukainen kilpailuasetelma. Vain kolmannes maailman paperi- ja selluteollisuudesta on päästökaupan ja siitä aiheutuvien suorien ja epäsuorien kustannusten piirissä.

Tuore selvitys (PTT 2008) osoittaa, että Euroopan metsäteollisuudella ei ole mahdollista siirtää päästökaupasta aiheutuvien kustannusten nousua tuotteiden hintoihin menettämättä markkinaosuuksia. Tämä johtuu alalla vallitsevasta kansainvälisestä kilpailusta. Selvityksessä osoitetaan myös, että Suomen metsäteollisuudelle päästöoikeuksien ostaminen aiheuttaisi 150 - 260 miljoonan euron vuosittaisen lisäkustannuksen. Lisäksi päästöoikeuden hinnan noususta johtuva sähkön hinnan nousu lisäisi kustannuksia 105–320 miljoonaa euroa. Raakapuun ja kierrätyspaperin hinnan nousu lisäisi kustannuksia 190–380 miljoonaa euroa.

Tällä hetkellä toimialan teknologinen johtajuus on edelleen Pohjoismaissa ja Euroopassa, mutta riskinä on, että asema menetetään muualle. Kilpailijamaita nopeampi tuotantokustannusten nousu kiihdyttää tuotannon siirtymistä Euroopan ulkopuolelle. Hiilivuoto, eli tuotannon siirtyminen Euroopasta ilmastovelvoitteiden ulkopuolelle ei paranna ilmaston tilaa vaan heikentää vain Suomen ja Euroopan taloutta sekä työllisyyttä.

Metsäteollisuus Suomessa on investoinut yli miljardi euroa energiatehokkuuden parantamiseen ja tehokkaan bioenergian tuotannon

lisäämiseen vähentääkseen toimialan päästöjä. Näin tuotekohtaiset CO₂ -päästöt ovat tänään 40 % matalammat kuin vuonna 1990.

Päästöjä pitää vähentää, ei siirtää niitä muualle

Suomen metsäteollisuus pitää tärkeänä ajatusta sovittaa yhteen kestävästä kehityksestä, kilpailukykyä ja energiavarmuutta koskevat politiikat. Eurooppa voi olla globaali johtaja ilmastopolitiikassa, mutta riskinä on, että liian nopea eteneminen heikentää Euroopan taloutta, mutta ei paranna ympäristön tilaa.

Euroopan sisäinen päästökauppajärjestelmä kattaa noin 7 prosenttia maailman hiilidioksidipäästöistä. EU:lla tulisi olla poliittista rohkeutta tarkastella päästökauppajärjestelmän todellisia päästövähennysvaikutuksia suhteessa niistä aiheutuviin kustannuksiin.

On edistettävä globaalin ilmastopimuksen syntymistä Kioton pöytäkirjan jälkeiselle ajalle. Kaikkien päästöiltään merkittävien maiden on vähennettävä päästöjään yhdessä. Mikäli globaalia ratkaisua ei saada aikaan, on EU:ssa tarkasteltava nykymuotoisen päästökaupan tarkoituksenmukaisuutta kilpailukyyn ja ilmastonmuutoksen torjunnan kannalta.

Euroopan tulee rakentaa erityisjärjestelmä tiukassa kansainvälisessä kilpailussa toimivalle energiavaltaiselle teollisuudelle. EU:n kilpailukyky ja globaali ympäristö kärsivät, jos politiikka kannustaa energiavaltaista teollisuutta siirtymään muualle.

Metsäteollisuuden tuotannon pitäminen Suomessa vähentää parhaiten hiilidioksidipäästöjä

Metsäteollisuuden tuotteet ovat välttämättömiä nykyaikaisessa yhteiskunnassa. Kestävän kehityksen kannalta on parasta, että ne tuotetaan siellä missä tuotanto on tehokkainta ja aiheuttaa vähiten päästöjä sekä missä tuotanto on lähellä raaka-ainevaroja ja markkinoita. Tämä tulisi huomioida sekä päästökauppaa kehitettäessä että uusiutuvaa energiaa edistettäessä.

Uusiutuvien luonnonvarojen järkevää käyttöä tuotteiksi ja energiaksi edistetään parhaiten säilyttämällä metsäteollisuus Suomessa. Jalostuskelpoista puuraaka-ainetta ei saa laskea osaksi bioenergiapotentiaalia.

Puusta hyödynnettävä sekä jalosteet että energia

Moderni suomalainen metsäteollisuus tuottaa uudistuvasta puusta tehokkaasti bioenergiaa ja hyvinvointia sekä pitkälle jalostettuja tuotteita.

Ala investoi voimakkaasti teknologiaan ja toteuttaa metsäklusterin yhteistä tutkimusstrategiaa mm. suunnittelemalla tulevaisuuden biojalostamoita, edistääkseen metsäenergian käyttöä sekä kehittääkseen tulevaisuuden paperi- ja puutuotteita kestävän kehityksen mukaisesti.

Metsäteollisuuden tuotteet sitovat hiiltä ja säästävät uusiutumattomia luonnonvaroja. Tuotteet voidaan kierrättää ja polttaa energiaksi elinkaarensa päätteeksi. Suomalaisen metsäteollisuuden tuotteet ovat tärkeä hiilidioksidinielu ja merkittävä raaka-aine sekä bioenergiälähde Keski-Euroopalle ja muille markkinoille.

Tuoreessa tutkimuksessa on osoitettu, että Keski-Euroopassa puuta jalostava ja bioenergiaa tuottava metsäteollisuus työllistää 13-kertaa enemmän ja luo yhteiskunnalle tärkeää lisäarvoa 8-kertaa enemmän kuin puun pelkkä polttaminen energiaksi.

Uusiutuvien energialähteiden käytön lisääminen

EU:n uusiutuvan energian kunnianhimoinen lisäystavoite merkitsee jäsenmaille keskimäärin 11,5 prosenttiyksikön lisäystä uusiutuvan energian osuuteen energian loppukäytöstä laskettuna. Direktiiviehdotuksessa Suomen olisi nostettava uusiutuvan energian osuus 28,5 prosentista 38 prosenttiin.

Metsäteollisuus on Suomen ylivoimaisesti suurin uusiutuvan energian tuottaja. Noin 70 prosenttia Suomen uusiutuvasta energiasta tuotetaan metsäteollisuuden toiminnan yhteydessä ja valtaosa tästä perustuu puunjalostuksen sivutuotteiden tehokkaaseen hyödyntämiseen. Puun järkevää käyttöä tuotteiksi ja energiaksi edistetään parhaiten metsäteollisuuden voimin.

Metsäteollisuus pitää uusiutuvan energian käytön edistämistä tärkeänä ja kannatettavana. Bioenergian käytön lisääminen ei saa uhata teollisuuden puun saatavuutta. Uusiutuvan biomassapohjaisen energian tuotantoa voidaan lisätä kestäväällä tavalla, kun biomassaa - kuten puuta - hyödynnetään järkevästi. Puuta on käytettävissä rajallinen määrä, joten sen käyttö on suunnattava kuluttajien tarpeita vastaaviin korkean jalostusasteen tuotteisiin. Jalostukseen kelpaamatonta puuta voidaan sen sijaan käyttää suoraan energian tuotantoon.

Suomessa ja Euroopassa tuotettavan bioenergian määrää voidaan lisätä parhaiten edistämällä puun ja muun biomassan markkinoille tuloa. Uusiutuvan energian edistämistoimet onkin mitoitettava ja suunnattava siten, etteivät ne vaaranna teollisuuden raaka-aineen saatavuutta kilpailukykyiseen hintaan eivätkä siten vähennä Suomessa jo tuotettavan uusiutuvan energian määrää.